

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO
KMETIJSKA INŠPEKCIJA

OE Celje, Izpostave Dravograd, Meža 10, 2370 Dravograd

OBČINA RADLJE OB DRAVI
Mariborska c. 7

Prejeto: 28. 11. 2017	Ref: 9
Šifra zadeve: 909-0009/2017-09	Prii:
	Vred: 14

T: 02 877 04 00

E: tatjana.krejan-kosan@gov.si

(predstavnica podpisanih občanov iz prijave z datumom 13.07.2017)

Številka: 0611-3112/2017-2
Datum 27.11.2017

Zadeva: Odgovor v zvezi s prijavo o širjenju neznosnega smradu na Radeljskem polju ob polivanju gnojnice

Kmetijska inšpekcija IRSKGLR je na Izpostavo Dravograd dne 14.11.2017 prejela dopis iz Območne enote IRSKGLR Maribor, zraven pa priloženo prijavo Skupine občanov iz Radelj ob Dravi s 62 podpisi, največ podpisnikov je iz naselja Prisoja. Prijava je sicer naslovljena na vodstvo lokalne skupnosti – župana Občine Radlje ob Dravi. Vsebina prijave pa je - neznosen smrad gnojnice, ki se poliva na bližnjih kmetijskih zemljiščih – Radeljskem polju. Prijavitelji v prijavi tudi navajajo, da so seznanjeni z zakonodajo s tega področja, da problematika smradu še ni rešena. Pozivajo pa lokalno skupnost, da je neke vrste mediator med njimi in kmeti, ki s svojo delavnostjo gnojenja povzročajo smrad.

Glede na to, da je prijava na splošno (ne gre za konkretno uporabo gnojevke in konkretnega kmeta) je v tem smislu tudi naš odgovor v skladu s 24. čl. Zakona o inšpekcijskem nadzorstvu - ZIN (Ur.l. RS, št. 43/2007):

1. Prijave glede smradu zaradi uporabe tekočih živinskih gnojil so iz Občine Radlje ob Dravi zelo pogoste, predvsem spomladi in največ z Radeljskega polja. Gre tudi za območje, kjer sta dva različna interesa očitno preblizu skupaj, to pa je - stanovanjsko naselje in intenzivno kmetovanje živinorejskih kmetij.

2. V RS že več kot 25 let čakamo na predpis v zvezi z določanjem obremenjenosti okolja z vonjem (smradom). Na voljo tudi še ni podatkov o morebitnih izvedenih meritvah. V tujini merijo koncentracijo vonja z direktno olfaktometrično metodo, ki temelji na razmerju med psihološkimi in fizičnimi lastnostmi vonja.

Kmetijska inšpekcija ima glede gnojenja edino pristojnost nadzora na podlagi **Uredbe o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati (Uradni list RS, št. 113/2009)**, ki pa obravnava tiste posege, ki bi potencialno lahko onesnažili podtalnico, ne obravnava pa zraka. Seveda se vseeno na podlagi prijav opravimo inšpekcijske preglede po zgoraj navedeni Uredbi, ali jo kmet spoštuje: Kontrolirajo se evidence o gnojenju, izračuni o letnih vnosih dušika v tla, velikosti skladiščnih naprav, časovne prepovedi uporabe živinskih gnojil, ki pa so samo v zimskem času, na strmih površinah in v bližini vodotokov. Smrad se tudi z našimi pregledi lahko v kakšnem primeru zmanjša, preprečiti pa ga kmetijska inšpekcija po trenutni zakonodaji ne more.

3. Obstajajo praktični nasveti iz stroke, kako zmanjšati smrad ob aplikaciji gnojevke ali gnojnice in so za bližino stanovanjskih naselij tudi naslednji:

- Potrebno se je izogibati razvažanju, ko veter piha proti sosednjemu stanovanjskemu naselju.
- V stanovanjskih naseljih se je dobro izogibati razvažanju ob vikendih in praznikih, ko bližnji stanovalci radi opravljajo rekreativne in druge dejavnosti na prostem. Če je le mogoče v prid dobrih med sosedskih odnosov celo obvestiti soseda o nameravani aplikaciji.
- Razvažanje je boljše v jutranjem času, ko se temperatura zraka prične dvigovati in pride zaradi vrtinčenja zraka do hitrega zmanjšanja intenzitete vonja, kot pa v poznem popoldnevu. Aplikacija v zgodnjih večernih urah (to je čas, ko se gibanje zraka zelo umiri ob normalnih vremenskih pogojih) prispeva k večjemu zaznavanju vonja. Enostavno povedano, vrtinčast rahel veter zmanjšuje intenziteto vonja, vroče in soparno vreme pa jo povečuje.
- Koristno se je posluževati razpoložljivih vremenskih informacij pred razvažanjem.
- Izkoristiti je potrebno prednosti naravne vegetacijske prepreke, ki omili intenziteto vonja.
- S pomočjo zasaditve iglavcev ali raznega grmičevja kot »vegetacijskega zračnega filtra«, je možno vzpostaviti naravno bariero med kmetijskim področjem in urbanim naseljem in s tem tudi delno ublažiti intenziteto vonja.
- Inkorporacija gnojila v zelo kratkem času po aplikaciji na njivskih površinah je najboljša preventiva za preprečitev emisije glede vonja. Zmanjšanje možnosti za izhlapevanje, tudi zmanjša emisijo s površja kmetijskega zemljišča.

Seveda so kmetje dolžni ravnati po priporočilih stroke glede same aplikacije (da ni v vročem vremenu, vetrovnem, da njive čimprej zaorjejo... itd) vendar **spoštovanje takšnih priporočil ni zakonsko predpisano in nespoštovanje ni prekršek**. Opažamo, da je zadnja leta ob hitrem spreminjanju vremena iz ene skrajnosti v drugo, tudi več prijav glede smradu. Že desetletja kmetijska inšpekcija v svojih poročilih opozarja, da bi morala biti Dobra kmetijska praksa pri gnojenju zakonsko predpisana, pa zakonodajalec temu ne prisluhne.

4. Nenazadnje je pravica do čistega in zdravega okolja zapisana tudi v naši Ustavi, smrad pa je lahko tudi kategorija, ki povzroča motenje posesti, vendar pa se vse navedeno mora sprožiti po sodni poti in ne inšpekcijski, pa tudi s finančnimi sredstvi je povezano.

5. Tudi lokalna skupnost bi lahko bila nek vmesni člen med stanovalci in kmeti (kakor navajate v prijavi), mogoče s sofinanciranjem inkorporatorja tekočih gnojil iz občinskih sredstev namenjenih kmetijstvu, ki bi se uporabljal obvezno na tem občutljivem delu Radeljskega polja.

S spoštovanjem.

V vednost: Občina Radlje ob Dravi
po e-pošti: info@obcina-radlje-ob-dravi.si

Tatjana KREJAN KOŠAN, univ.dipl.ing.agr.
- kmetijska inšpektorica